

STUDIUL ANALITIC PRIVIND FORMAREA SPECIALIȘTILOR ÎN DOMENIUL EDITORIAL-POLIGRAFIC DIN REPUBLICA MOLDOVA

Mariana CIJEVSCHI

Universitatea Tehnica a Moldovei, Facultatea Textile și Polografie, Departamentul Design și Tehnologii în Textile și Poligrafice, grupa DTP-191 F/R, Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Cijevschi, Mariana, marianacijevschi@mail.ru

Rezumat. *Lucrarea de față evidențiază principalele instituții de învățământ care asigură formarea specialiștilor în domeniul editorial-poligrafic, strategiile de pregătire profesională și instruire a viitorilor angajați calificați în domeniul tipografic. Cercetarea propune interferențe calitative și urmează algoritmul clasic al analizei de conținut: identificarea structurii domeniului, clasificarea internațională standard a educației, tipurile de instituții de învățământ, parteneriatele formate între acestea și agenții economici.*

Cuvinte cheie: *domeniul tipografic, educație, instituții de învățământ, calificare, parteneriat.*

Introducere

Evoluțiile actuale din economia de piață arată că educația și dezvoltarea capacităților în domeniul resurselor umane au cea mai mare prioritate în strategiile naționale și strategiile de progres politic, economic și tehnologic.

Noua legislație în domeniul educației, Codul educației, a creat baza normativă pentru aceste schimbări. Declarând educația ca și prioritate națională, prevederile legislative confirmă esența dezideratului: o viață de calitate este o urmare firească a unei educații și formări profesionale de calitate. Domeniul tipografic, în acest sens, nu este o excepție. Pregătirea profesională și instruirea de calitate a viitorilor angajați pe piața muncii presupune relații strânse de colaborare dintre cadrele didactice și elevi/studenti, demonstrate prin supravegherea procesului de învățare și valorificarea experienței de muncă prin stagii de practică și activități de voluntariat.

În context, a fost analizată structura domeniului editorial-poligrafic cu elementele sale constituente prin prisma asigurării cu specialiști calificați [5].

1. Formarea specialiștilor în domeniul editorial-poligrafic din Republica Moldova

Obiectul cercetării l-au constituit tipurile de formare profesională a specialiștilor în sectorul activităților editoriale și tipografice care poartă codul diviziunii 18 „*Tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor*” din Clasificatorul activităților din economia Moldovei (CAEM). Acest tip de activitate este alcătuit din două grupe: *Tipărire și activități de servicii conexe tipăririi* (cod CAEM 18.1) și *Reproducerea înregistrărilor* (cod CAEM 18.2). Pe fondul general al diversității sectorului vom analiza tipurile de instituții de învățământ unde există posibilitatea de învățare/educare a noilor generații de specialiști în domeniul tipografic din R. Moldova.

Prin cercetarea verigilor lanțului valoric s-a putut identifica o diversitate a activităților/serviciilor specifice domeniului analizat. Astfel, se pot menționa două grupuri [1]:

1. *editorial* (pretipografic): realizarea editării, publicarea, furnizarea produselor, satisfacerea trebuințelor (dorințelor) consumatorilor.
2. *tipografic*: tipărirea, legarea, copertarea, finisarea producției tipografice.

În această ordine de idei, domeniul este structurat în: tipografii, edituri, instituții editorial-tipografice și agenții de design și publicitate [2] (figura 1).

Formarea profesională începe cu etapa de „pregătire profesională” realizată prin pregătirea școlară, liceală sau universitară. În funcție de instituțiile de învățământ absolvite și de specializare, potrivit legislației din R. Moldova, absolventul poate obține o anumită calificare care îi dă dreptul să profeseze într-o anumită meserie [5].

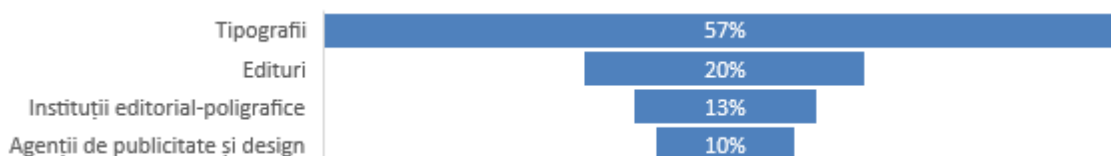

Figura 1. Structura domeniului editorial-poligrafic și publicitar din Republica Moldova

Pe fondul general al dezvoltării sectorului de servicii – tendință dominantă a economiei, asigurarea cu personal calificat prezintă una din cerințele privitoare la direcțiile de evoluție a domeniului dat în țara noastră. Luând în considerare „Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017” sistemul de învățare de la noi din țară este structurat în diferite nivele de educație. Astfel, ținem să prezentăm în figura 2 care sunt acestea, pentru o mai bună desfășurare ulterioară a subiectului cercetării.

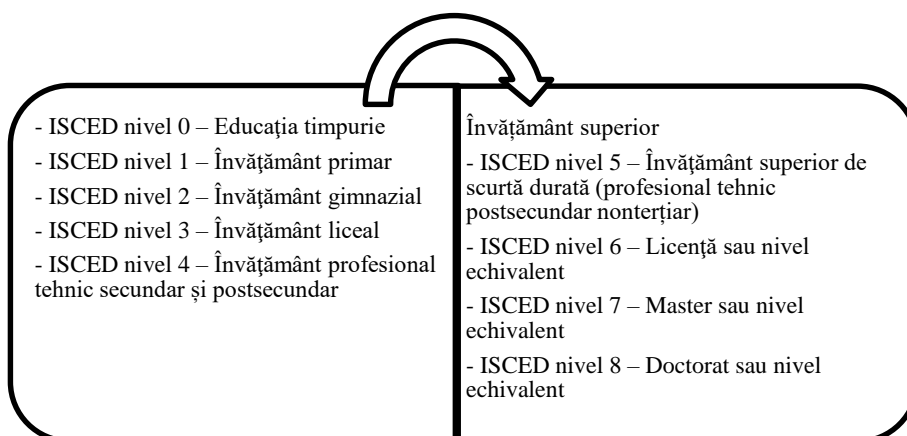

Figura 2. Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED [4]

(a fost elaborată de UNESCO pentru a facilita compararea statisticilor și indicatorilor naționali privind educația)

În corelație cu nivelurile de învățare, care pot fi asigurate în vederea consolidării relațiilor reciproce dintre piața serviciilor universitare și piața muncii, putem vorbi despre faptul că în domeniul activităților de editare și tipărire este asigurarea și învățarea la toate cele mai importante nivele. În figura 3 sunt prezentate instituțiile de învățământ și nivelul de educație asigurat de către acestea.

În legătură cu tipul instituțiilor de învățământ și nivelul de educație obținut în domeniul editorial-poligrafic și publicitar subliniem faptul că în alte țări, la acest capitol, situația este următoarea [3,6]:

- în România există liceu, școli profesionale (învățământ dual), universități și cursuri organizate de către Asociația Tipografilor „Transilvania”, cursuri organizate de către producătorii de utilaje sau cursurile organizate la nivel de întreprindere,
- în Rusia există universitatea „Moscow State University of Printing Arts” unde sunt pregătiți un spectru larg de specialiști în domeniu;
- în Brazilia există școala profesională cu profil poligrafic „SENAI School Theobaldo de Nigris” (durata studiilor 1-2 ani pentru profesia de tipograf sau specialist pre-press și tipar offset, după aceasta pot fi continuate studiile încă 3 ani pentru a primi calificarea de inginer);
- în China instruirea în domeniul poligrafic poate fi făcută în cadrul școlilor profesionale (pe o durată de 2-3 ani) și în cadrul universităților;

- în Statele Unite ale Americii există colegii și universități care pregătesc specialiști, în special, în domeniul managementului atestându-se necesitatea pregătirii specialiștilor pentru procesele de tipar și procesele post-press.

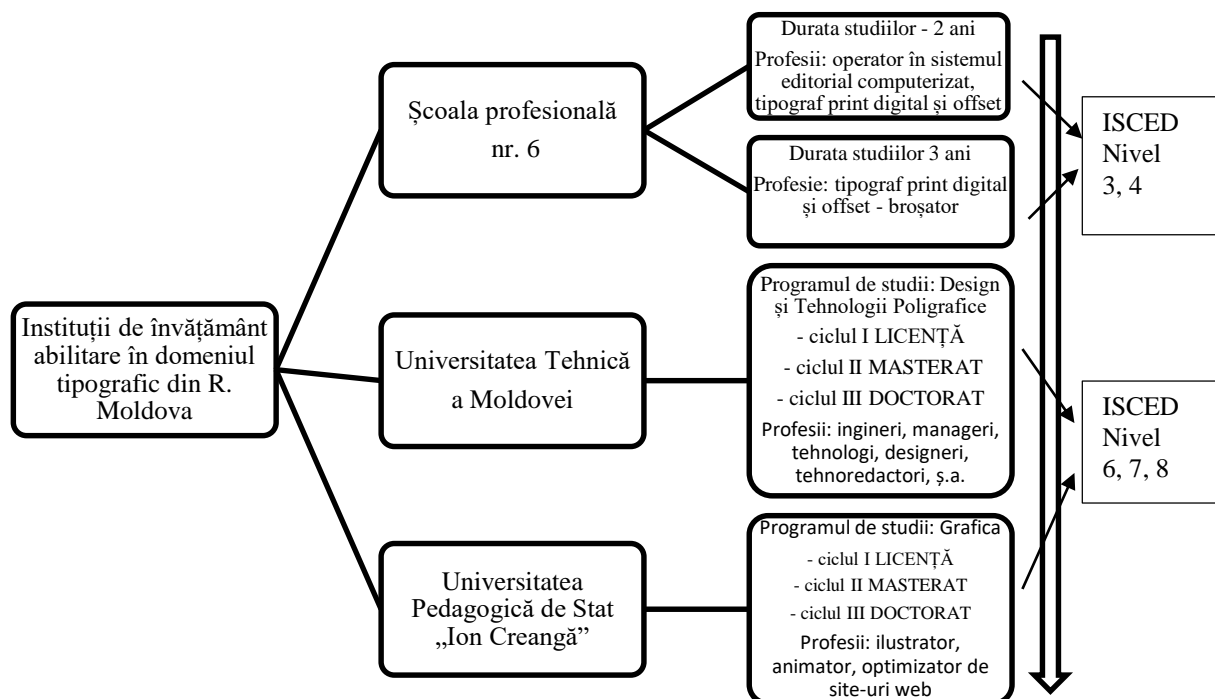

Figura 3. Instituții de învățământ care formează specialiști în domeniul editorial-poligrafic din Republica Moldova [7, 8]

2. Parteneriatul instituțiilor de învățământ cu mediul economic în contextul pregătirii abilităților și competențelor profesionale

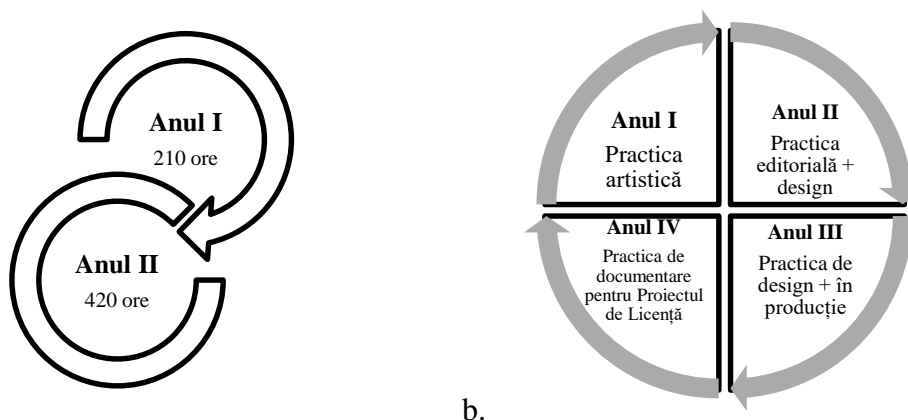
Formarea profesională se face în baza unui sistem de competențe pe care le însușește și deținerea cărora o demonstrează absolventul uneia dintre instituțiile sus menționate, în conformitate cu nivelul de educație. Atunci când succesul integrării socio-profesionale rezidă din deținerea culturii generale și de specialitate, demonstrate prin competențele cheie și profesionale, programele de studii și/sau de formare profesională sunt axate pe formarea și dezvoltarea acestora. Competențele cheie stabilite în Codul Educației al Republicii Moldova sunt dezvoltate în cadrul disciplinelor de studii.

O componentă esențială a pregătirii specialiștilor o constituie implicarea elevilor/studentilor în aplicarea practică a cunoștințelor acumulate. Obiectivul fundamental al acestei activități este dobândirea abilităților practice printr-o implicare directă alături de specialiștii din domeniul editorial-poligrafic, adică în cadrul editurilor, tipografiilor, agențiilor de publicitate (figura 4). În acest sens, sunt create parteneriate cu mediul economic în vederea consolidării și aprofundării cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de studii, formarea competențelor și abilităților necesare pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru [5]. Realizarea sarcinilor de lucru în cadrul activităților practice urmăresc nu numai dezvoltarea abilităților individuale, dar și a celor de lucru în echipă.

Avantajele creării parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ și mediul economic sunt:

- învățarea și valorificarea experienței în muncă;
- adaptarea profesională la cerințele postului;
- formare individualizată;
- prioritizarea activităților și asumarea responsabilităților;
- dobândirea abilităților practice specific mediului de fabricație;
- dezvoltarea cunoștințelor individuale, dar și a celor de lucru în echipă;

- implicarea directă alături de specialiștii din domeniul tipografic;
- facilitarea încadrării în muncă;
- creșterea șanselor de integrare profesională.

a. **Figura 4. Modelele structural-funcționale privind organizarea stagiilor de practică: în cadrul școlii profesionale nr. 6 (a) și la specialitatea Design și Tehnologii Poligrafice, UTM (b)**

Formarea profesională, asigurată prin dobândirea cunoștințelor atât în cadrul instituțiilor de învățământ, dar și prin implicarea directă alături de specialiști din domeniu, contribuie la pregătirea necesară pentru dobândirea competențelor profesionale specifice locului de muncă [5].

Concluzii

Formarea profesională în domeniul editorial-poligrafic și publicitar este asigurată de către instituțiile de învățământ care asigură nivelurile de educație ISCED 3, 4, 6, 7 și 8 în cadrul Școlii profesionale nr. 6, Universității Tehnice și Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Astfel, sunt pregătiți specialiști precum: designer, machetatori, ilustratori, tipăritori tipar digital și offset, ingineri, tehnologi, maeștri, manageri. Formarea profesională conține atât componenta teoretică cât și cea practică, ceea ce reprezintă un avantaj, căci în acest fel absolvenții sunt pregătiți din punct de vedere practic pentru momentul când vor profesa.

Referințe

1. PETRESCU, MARIUS. Managementul marketingului serviciilor editorial. Editura Tehnica, București, 1999.
2. CAZAC, V., OSOBA, A., ADASCALITA, L. Academic and economic partnership in the students training and successful integration into the labour market in printing industry of the Republic of Moldova. Conference Proceeding of the Academy of Romanian Scientists PRODUCTICA Scientific Session, Vol. 7, Number 1/2015. ISSN 2067-2160. 315 p.
3. Heidelberg News. Brochure. Number 270. У каждого свой подход [online]. pag. 46-51 [accesat 13.02.2021]. Disponibil: https://www.heidelberg.com/ru/media/local_media/brochures/heidelberg_news/hd_270/HN_270_rus.pdf
4. Cadru național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017 [online] [accesat 13.02.2021]. Disponibil: https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr07_1_14.pdf
5. Curriculum modular la meseria Tipograf print digital și offset, cod 211004.
6. Web [online] [accesat 17.02.2021]. Disponibil: www.mgup.ru
7. Web [online] [accesat 17.02.2021]. Disponibil: www.arte.upsc.md
8. Web [online] [accesat 17.02.2021]. Disponibil: www.utm.md